

Notitie psychisch geweld en de jeugdbescherming

Stichting het Verdwenen Zelf

Rondetafelgesprek Jeugdbescherming Commissie Justitie & Veiligheid, Tweede Kamer

27 oktober 2021

Geen incidenten

Stichting het Verdwenen Zelf bestaat sinds 2013 en wij bieden mensen individuele ondersteuning bij het herstellen van psychisch en emotioneel huiselijk geweld. Tot onze ontzetting ontvangen wij dagelijks getuigenissen, al acht jaar lang, van mensen die zo dapper zijn om een relatie vol psychisch en ander geweld te ontvluchten en vervolgens terecht komen in wat instanties een ‘vechtscheiding’ noemen en daardoor helemaal niet de gelegenheid krijgen om te herstellen en nog steeds moeten overleven. Ons landelijke netwerk van therapeuten en psychologen spreken elke dag hier cliënten over, mensen reageren op onze site en social media met verontrustende getuigenissen en we krijgen dagelijks mails van mensen die uitgeput, in paniek en verontwaardigd zijn.

Daarover later meer, maar dit om te benadrukken dat het hier geen incidenten betreft. De getuigenissen van mevrouw van Waterschoot en ‘Vader Vincent’ verbazen ons helaas niet. Inmiddels hebben wij vele duizenden van dergelijke getuigenissen ontvangen uit alle lagen van de bevolking: van professionals die zelf werkzaam zijn in de hulpverlening of juridische hoek, van directeuren en politici maar ook van leraren, schoonmakers of kleine ondernemers. Wij zijn niet de enige: vele andere professionals of organisaties op dit terrein ontvangen deze getuigenissen ook.

Het is een structureel probleem, dat niet meer afgedaan kan worden als ‘incident’. Wetenschappelijk onderzoek bevestigt dit. Slachtoffers van psychisch en ander huiselijk geweld zijn veelal niet veilig in het familierecht en bij de jeugdbescherming. Wij publiceren hier [regelmatig](#) over, in [vakbladen](#) en in de [populaire media](#), omdat wij ons het lot van deze slachtoffers aantrekken. In deze stukken kunt u ook teruglezen wat er kan en moet gebeuren qua maatregelen om dit tij te keren.

‘Waar twee vechten...’

Het belangrijkste issue is dat ouders als onwillige ouder worden weggezet bij complexe scheidingen, terwijl er vaak maar één ouder is die zich destructief opstelt en bijvoorbeeld afspraken doelbewust traineert en nodeloos procedeert. ‘De ouders’ is een leeg begrip: er is maar één ouder nodig om een normale omgang en afsluiting van een relatie te verhinderen. Uit onderzoek blijkt dat dit meestal een ouder is die al tijdens de relatie (psychisch) huiselijk geweld pleegde, om vervolgens dit te blijven

doen na de relatie. Ouders die dit destructieve gedrag melden, al dan niet met stapels hard en zacht bewijs, krijgen vaak nul op rekest als ze vragen om bescherming en begeleide omgang: ze moeten hun 'emoties' beter in toom houden, anders worden ze steevast afgeschilderd als 'boze' of 'onwillige' ouder. Terwijl hun emoties het gevolg zijn van een systeem dat een destructieve ouder helaas teveel gelegenheden biedt om het psychisch geweld voort te zetten.

De frame van 'vechtscheidende ouders' is zo hardnekkig, dat huiselijk geweld of postpartner geweld, eenvoudigweg ontkend wordt, met alle schadelijke gevolgen van dien. Het is noodzakelijk en zeker mogelijk dat instanties hierop gaan screenen en andere beschermingsmaatregelen nemen. Het buitenland laat zien dat dit kan (zie bijvoorbeeld [dit artikel](#)). De problematiek enkel 'complex' noemen, is niet voldoende. De meeste maatschappelijke problematiek heden ten dage is complex, laat dat geen reden zijn om niets te doen.

Gezamenlijke trajecten

Een zeer traumatiserende gevolg van de frame rond vechtscheidingen, is de eis tot gezamenlijke trajecten (Ouderschap Blijft, mediation etc.), die vaak afgedwongen worden door instellingen of de rechter. Deze zijn ook volgens de wetenschap en huiselijk geweldexperts hertraumatiserend en onveilig als er sprake was en is van psychisch geweld. Dit staat nog los van de ineffectiviteit en hoge kosten van deze interventies. Het put de gezonde ouder vaak volledig uit en leidt tot tal van psychische problemen. Het kost deze ouders veel tijd, geld en energie die aangewend had kunnen worden om te herstellen. Waar ze nu niet aan toe komen.

Daar komt bij dat plegers telkens zinloze procedures over de omgang, gezag, woonplaats of alimentatie kunnen aanspannen. Gekoppeld aan de gezamenlijke trajecten, die vaak meerdere keren achtereen worden ingezet zonder resultaat, kan het jaren en jaren duren voordat deze ouders eindelijk vrij zijn. Velen raken van deze procedures en interventies in een burn-out, ontwikkelen ernstige PTSS klachten of vallen uit in de arbeidsmarkt. De ouders uit scheidingen met eenzijdig geweld zoveel mogelijk aparte trajecten bieden kan veel leed voorkomen en hoge kosten besparen.

Huiselijk geweld is geen relatieprobleem

Deze vorm van psychische partnergeweld en kindermishandeling is geen relatieprobleem dat met een therapeut of mediator moet worden opgelost. Het betreft een veiligheidsprobleem dat met een veiligheidsaanpak moet worden aangepakt. Daarom is forensisch-psychologisch en feitenonderzoek van groot belang. Het is onbestaanbaar dat de rechtsstaat ingrijpende maatregelen tegen ouder en kind kan nemen, zonder deugdelijke grond en zonder bescherming van slachtoffers.

Als deze maatregelen toch nodig zijn, dienen de afspraken rondom omgang nageleefd te worden zonder dat traineren of procederen telkens herstel in de weg staat. Zodat een ouder en de kinderen rust kunnen krijgen, om een toch al moeilijke fase goed door te komen.

Vele duizenden mensen getuigden bij ons over hun leed en wij vrezen dat deze getuigenissen blijven binnenkomen. Het leed van een relatie vol geweld, maar vooral het soms als nog veel ernstiger ervaren leed van instanties die wegstijven van psychisch geweld en slachtoffers niet beschermen. Deze secundaire traumatisering kan gerust een ernstige aantasting van de fundamenten van onze rechtsstaat genoemd worden. Wij hopen ten diepste dat u als Tweede Kamerleden hierop actie gaat ondernemen.